

Ratikkalinja nelosen demarit

Tölo unga socialister – Töölön nuoret sosialistit – on Sdp:n Helsingin piiriin kuuluva yhdistys, joka on valinnut nimensä siksi, että se kuulostaa vitsikkäältä.

Jo hieman kuluneeseen vitsiin kuuluu myös, että yhtä hyvin nimi voisi olla Tölo inga socialister, Töölön ei-sosialistit. Tarinan mukaan jäsenet eivät ole edes kovin nuoria eivätkä asu Töölössä.

Tällä viikolla yhdistys sai julkisuutta, kun joku vuoti viestimille sen muistion, jossa Sdp:n vaalitappiota ruodittiin suorin sanoin. Muistio oli koottu yhdistyksen sähköpostilistan keskustelusta. Siinä todettiin puolueen vaalikampanjan ja strategian menneen täysin metsään.

"Pitää hyökätä keskustaan ja unohtaa nukkuvat äänestäjät", muistiossa neuvottiin. Analyysi on aika erilainen kuin Sdp:n puolueoimistossa, jossa nukkuvien äänestäjien herättämistä on pidetty tärkeänä.

Töölön nuorten sosialistien mukaan kampanjointia ei olisi pitänyt kohdistaa niin vahvasti lähiöihin, mikä oli puolueen johdossa ykkösasioita. "Jakomäessäkin pitää päivystää, mutta ratikkareitti 4:n varrella on kymmenen kertaa enemmän sellaisia äänestäjiä, jotka vaivautuvat uurnille", muistiossa huomautettiin. Raitiovaunu 4 kulkee läpi vauraan Helsingin Munkkiniemestä Katajanokalle – Töölön läpi.

Töölön nuoret sosialistit koostuvat Sdp:n oikean laidan älyköistä ja heidän hengenheimolaisistaan. Yhdistyksen puheenjohtajan Ulla-Maija Rajakankaan mukaan heistä kerrottu vitsi on nykyisin epätarkka: porukka on kasvanut niin ripeästi, että nykyään siihen kuuluu oikeastikin sekä töölöläisiä että nuoria. 72-jäsenisen yhdistyksen keski-ikä on 43 vuotta.

Sdp:n puolueoimiston jäsenrekisterivastaavan Petri Nurmen mukaan koko puolueen jäsenten keski-ikä on 60 vuoden tienoilla. Töölöläiset ovat siis demarimittapuulla varsinaisia junioreita.

Erityisesti yhdistys ylpeilee sillä, että sen kaikki jäsenet ovat maksaneet puolueen jäsenmaksun. Mukana ei siis ole "rästiläisiä", kuten Sdp:n muissa yhdistyksissä.

Nurmen mukaan puolueen noin 53 500 jäsenestä "reilu puolet" maksaa jäsenmaksua, joka ilman alennuksia on 38 euroa vuodessa. Jäsenten joukossa on tosin niitä, jotka on vapautettu maksusta.

Tölo unga socialister on itse asiassa perustettu jo 1960-luvulla. Se herätettiin henkiin 1990-luvun alussa, kun joukko Helsinkiin muuttaneita entisiä demariopiskelija-aktiiveita etsi poliittista kotiaan. Helsingin piirijärjestö ei halunnut, että aktiivit perustaisivat uuden yhdistyksen. Vanhoja nuutuneita yhdistyksiä oli tarjolla useita, joten aktiivit päättivät elvyttää jonkin niistä.

Yksi, jota harkittiin, oli "Hissialan sos.dem. yhdistys", mutta vallattavaksi otettiin vielä koomisemmalta kuulostavat töölöläissosialistit.

Yhdistys nousi julkisuuteen ensimmäistä kertaa 1990-luvulla, kun se vei Sdp:n puoluekokoukseen täsmälleen samanlaisen aloitteen kuin se, jota käsiteltiin kokoomuksen puoluekokouksessa. Yhdistys halusi, että kehitysyhteistyömäärärahojen jaossa otettaisiin huomioon kohdemaan ihmisoikeustilanne. Viime puoluekokouksessa yhdistys teki aloitteen Suomen liittymisestä Natoon. Se kannattaa myös ydinvoiman lisärakentamista.

Alkuvaiheen aktiiveista kuuluisin lienee Ylen toimitusjohtaja Mikael Jungner, joka on edelleen mukana. Myös valtiovarainministeri Eero Heinäluoman poliittisena valtiosihteerinä toimiva Pertti Rauhio kuuluu kantaviin voimiin.

Nuoremman väen näkyvin edustaja on Demarinuorten puheenjohtaja Heta Välimäki. Järeää järjestöväkeä ja virkamieskuntaa edustavat muun muassa STTK:n tuleva pääsihteeriksi Leila Kostainen ja valtioneuvoston EU-sihteeristöön alivaltiosihteeriksi Jari Luoto.

Tuoreimpia jäseniä on SAK:n apulaisjohtaja, ex-vasemmistolilainen Matti Viialainen, joka kertoo tullessaan mukaan Rauhion houkuttelemana.

Töölöläissosialistien mielestä Sdp:n on nyt korkea aika tunnustaa, että se on "keskustavasemmistolainen, moderni ja liberaali sosiaalidemokraattinen puolue, kahdella a:lla". Perinteisen demarin tunnistaa yleensä siitä, että hän kirjoittaa "sosiaalidemokraatti" – siis toisin kuin viestimet tai Kielitoimiston sanakirja.

Yhdistysläisten mukaan demareiden tulisi myös haluta menestyä, mutta tehdä se niin, ettei kaveria jätetä.

Muistiossa viitattiin pisteliäästi Sdp:n televisiomainokseen: "Eivät maltilliset porvaritkaan halua maksullista koulutusta, omia vanhempiaan kalliiseen palvelutaloon, eivätkä he varsinkaan halua heitellä 50-vuotiasta naistyötoveriaan tikoilla."

Sdp:n tulevaisuutta mietittäessä "mahdollisuus henkilövaihdokseen pitää olla aidosti vaihtoehto", muistio vaatii.

Henkilövaihdoksilla ei yhdistyksen mielestä kuitenkaan korjata puolueen ongelmia: "Pelkästään puoluejohdon arvostelu tai vaihtaminen ei uudista puoluetta, mikäli samat 350 heimopääällikköä linjaavat puolueen kantoja puoluekokouksessa ja muissa puolue-elimissä samalla 'eteenpäin suuntaavalla tavalla' kuin viimeiset 30 vuotta", muistiossa piikitellään.

Viialainen ei osallistunut kohumuistion kirjoittamiseen. Muuten hän on yhdistyksen linjoilla siinä, että Sdp:n oikea laita vuotaa kokoomukseen.

"Suuri vasemmistoliberaalinen keskusta on vallattava", hän uskoo.

Puheenjohtaja Rajakangas yllättyi siitä, millainen kohu muistiosta nousi. "Ei se ollut mikään hys hys -paperi, se oli tarkoitus tuoda Helsingin piirin kokoukseen avoimeen käsittelyyn."

Rajakankaan mukaan Töölön sosialistit eivät ole ketään vastaan, vaan sen puolesta, että Sdp:ssä käytäisiin avointa keskustelua puolueen suunnasta. Vaalien jälkeisistä purkauksista on käynyt ilmi, ettei avoin keskustelu ole Sdp:ssä mitenkään itsestään selvää.

Töölöläissosialisteilla on myös vastustajia. Jotkut pitävät yhdistyksen muistiota oman pesän likaamisena. Mielellään muistutetaan myös, että kyse on "vain yhdestä paikallisyhdistyksestä".

Sdp:n paikallisyhdistysten joukossa Tölö unga on kuitenkin erikoinen tapaus. Ensinnäkin jäsenistö on hyvin vaikutusvaltaista.

Toiseksi yhdistys on Rajakangaan mukaan saanut uusia jäseniä kymmenen ihmisen vuosivauhtia. Kerran kuussa pidettävissä kokouksissa on paikalla 15–30 henkeä.

Yhdistyksen sihteeri Tage Lindberg naurahtaa, ettei töölöläissosialisteja haittaa, vaikka he saisivat vähän lunta tupaan: he ovat valmiiksi parkkiintuneita. Jo pelkkä Nato-jäsenyyden kannattaminen Sdp:n sisällä on kasvattanut luonnetta.

Hanna Kaarto
Helsingin Sanomat

Kuvateksti:

Nuoriin töölöläissosialisteihin kuuluvat (takarivissä) Matti Viialainen, Heta Välimäki ja Ulla-Maija Rajakangas sekä (eturivissä) Leila Kostainen, Pertti Rauhio ja Mikael Jungner.

KUVANKÄSITTELY KONSTANTIN NEUGODOV, KUVAT CHRISTIAN WESTERBACK